NATIONALE KLIMAATCOMMISSIE

JAARVERSLAG

2022-2023

NATIONALE KLIMAATCOMMISSIE

Goedgekeurd op xx/02/2025

http://www.cnc-nkc.be/nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
2 Over de Nationale Klimaatcommissie 4
2.1 Oprichting van de Nationale Klimaatcommissie 4
2.2 Samenstelling en voorzitterschap van de Nationale Klimaatcommissie 4
2.3 Doel van de Nationale Klimaatcommissie 4
2.4 Kader van de Nationale Klimaatcommissie 5
2.4.1 Permanent secretariaat 5
2.4.2 Werkgroepen 5
2.4.3 Budget 7
2.4.4 Website 7
3 Samenstelling van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023 7
3.1 Voorzitter 7
3.2 Leden 8
3.2.1 Federale overheid (FED) 8
3.2.2 Vlaams Gewest (VG) 8
3.2.3 Waals Gewest 9
3.2.4 Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) 9
4 Budget en uitgaven van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023 11
4.1 Budget 11
4.2 Uitgaven 11
5 Activiteiten van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023 12
5.1 Werkprogramma 12
5.2 Plenaire vergaderingen 12
5.2.1 Aantal 12
5.2.2 Aanwezigheden 12
5.2.3 Vergoedingen 13
5.2.4 Agenda en beslissingen van de vergaderingen 13
5.2.5 Prioriteiten van de voorzitterschappen 13
5.3 Goedkeuring van rapporten in het kader van internationale rapporteringsverplichtingen 15

5.3.1 Inleiding ... 15
5.3.2 In het kader van het UNFCCC ... 15
5.3.3 In het kader van het "Monitoring Mechanism" (Verordening (EU) 525/2013) ... 16
5.3.4 In het kader van de Governance-verordening "GovReg" (Verordening (EU) 2018/1999) ... 18
5.3.5 In het kader van richtlijn 2003/87/EG ("Emissions Trading") ... 20
5.3.6 Rapportering aan de ICAO ... 21
5.4 DNA Focal Point en Roster of Experts ... 22
5.4.1 DNA Focal Point ... 22
5.4.2 Roster of experts ... 22
5.5 Voorbereiding en uitvoering van het Belgische klimaatbeleid ... 23
5.5.1 Burden Sharing 2013-2020: uitvoering van het samenwerkingsakkoord ... 23
5.5.2 Het derde en laatste rapport werd goedgekeurd op 22 mei 2023. Nationaal Adaptatieplan ... 23
5.5.3 Uitvoering van het klimaatresponsabiliseringmechanisme ... 23
5.5.4 Burden Sharing 2021-2030 ... 24
5.5.5 Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP) 2021-2030 ... 24
5.5.6 LULUCF ... 24
5.5.7 Klimaatgovernance ... 25
5.5.8 Nationale langetermijnstrategie ... 25
5.5.9 EU-emissiehandelssysteem (ETS) en CORSIA ... 25
5.5.10 Studie inzake gefluoreerde broeikasgassen ... 26
5.5.11 ETS2 ... 26
5.5.12 ETS Scheepvaart ... 26
5.5.13 CBAM – Carbon Border Adjustment Mechanism ... 27
5.5.14 Sociaal Klimaatfonds (SKF) ... 27
5.5.15 Innovatiefonds ... 27
5.5.16 CCUS ... 27
5.5.17 WG NKC-ENOVER Methaanverordening ... 27

1 Inleiding

Dit jaarverslag brengt verslag uit over de activiteiten van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023.

2 Over de Nationale Klimaatcommissie

2.1 Oprichting van de Nationale Klimaatcommissie

De Nationale Klimaatcommissie (NKC) werd opgericht door artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 14 november 2002 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het opstellen, het uitvoeren en het opvolgen van een Nationaal Klimaatplan, alsook het rapporteren in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering en het Protocol van Kyoto.

De Nationale Klimaatcommissie is op 5 december 2003 met haar werkzaamheden begonnen.

2.2 Samenstelling en voorzitterschap van de Nationale Klimaatcommissie

De Nationale Klimaatcommissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de contracterende partijen (de drie gewesten en de federale staat).

Elke contracterende partij wijst 4 effectieve leden aan alsook 4 plaatsvervangers die de respectieve effectieve leden mogen vervangen wanneer die laatste afwezig zijn. De vertegenwoordigers worden benoemd door hun respectieve regeringen. Deze personen mogen worden bijgestaan door deskundigen.

Het voorzitterschap van de Nationale Klimaatcommissie wordt elk jaar door een andere contracterende partij waargenomen, in onderstaande volgorde:

Federale Staat → Waals Gewest → Vlaams Gewest → Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De voorzit(s)ter wordt benoemd door de contracterende partij die het voorzitterschap waarneemt en wordt gekozen onder haar leden bij de Nationale Klimaatcommissie.

De Nationale Klimaatcommissie komt ten minste tweemaal per jaar samen, alsook op verzoek van een lid. Deelname aan de vergaderingen wordt niet vergoed.

2.3 Doel van de Nationale Klimaatcommissie

De Nationale Klimaatcommissie is een samenwerkingsorgaan van vertegenwoordigers van de federale en gewestelijke overheden, belast met de coördinatie van verschillende aspecten van de uitvoering van het klimaatbeleid in België.

De Nationale Klimaatcommissie is ook het orgaan waar de rapporten die worden opgesteld in het kader van de internationale rapportageverplichtingen (voornamelijk het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering - UNFCCC - en de Europese Commissie) worden goedgekeurd alvorens ze worden genotificeerd.

De Nationale Klimaatcommissie heeft voornamelijk de volgende taken:

- de opstelling en goedkeuring van de officiële rapporten uit hoofde van het UNFCCC, het Kyotoprotocol, het Akkoord van Parijs, Verordening (EU) nr. 525/2013 (vervangen door Verordening (EU) nr. 2018/1999) en Richtlijn 2003/87/EG;
- de evaluatie van de coördinatie en samenwerking tussen de federale overheid en de gewestregeringen en de evaluatie van de stand van uitvoering en de impact (ecologisch, sociaal en economisch) van de beleidslijnen en maatregelen die genomen worden op basis van het Nationaal Klimaatplan;
- het adviseren van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) en de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO);
- de benoeming van de Belgische deskundigen in het "roster" van deskundigen van het UNFCCC. Deze deskundigen nemen deel aan de evaluatie van de rapporten van de andere partijen;
- de goedkeuring van de projectactiviteiten als aangewezen nationale autoriteit (ANA) voor MOC (JI)-projecten en als Focal Point (FP) voor CDM-projecten.

2.4 Kader van de Nationale Klimaatcommissie

2.4.1 Permanent secretariaat

De Nationale Klimaatcommissie wordt bijgestaan door een permanent secretariaat dat bestaat uit ambtenaren van de administraties van de verschillende contracterende partijen.

In 2022 en 2023 had het permanent secretariaat de volgende leden:

Lid van het permanent secretariaat	Entiteit	Administratie
Laurence de Clock	Federale Staat	Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VVVL)
André Guns	Waals Gewest	Agence wallonne de l'Air et du Climat (AwAC)
Bram De Botselier	Vlaams Gewest	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA
Annick Vanderpoorten	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Brussel Leefmilieu

De Nationale Klimaatcommissie benoemt een lid van dit permanent secretariaat tot coördinator van het permanent secretariaat met een hernieuwbaar mandaat van 1 kalenderjaar.

In 2022 en 2023 vervulde Laurence de Clock van de FOD VVVL – Directoraat-generaal Milieu - dienst Klimaatverandering - de rol van coördinatrice van het permanent secretariaat.

2.4.2 Werkgroepen

De werkgroepen zijn in de loop der tijd opgericht om de Nationale Klimaatcommissie te ondersteunen bij de uitvoering van haar taken.

Deze werkgroepen worden samengesteld uit personen die werken bij de bevoegde administraties van de contracterende partijen. Binnen elke werkgroep wordt een zogenaamde piloot aangewezen. De

groep komt bijeen wanneer aangevoeld wordt dat dit noodzakelijk is (bv. in het kader van voorbereiding voor een rapporteringsverplichting) of wanneer de Nationale Klimaatcommissie een beroep doet op de groep voor specifieke taken.

Eind 2023 waren de volgende werkgroepen actief (situatie op 31 december 2023):

	Werkgroep	Piloot
1	Adaptatie	Griet Vanderstraeten (Dep. Omgeving)
6	Beleid en maatregelen (PAM's – Policies and Measures)	Françoise Marchal (AwAC)
3	Designated National Authority (DNA) / Focal Point (FP)	Bart Naessens (VEKA)
4	ETS Aviation	Liesbeth Clerick (VEKA)
5	ETS Vaste installaties	Heidi De Prez en Damien Laurent (AwAC)
6	Flexibiliteitsmechanismen	Sophie Closson (FOD VVVL - DG Leefmilieu)
7	LULUCF	
8	Register	Pieter Baeten (FOD VVVL - DG Leefmilieu)
9	Nationale communicatie / Tweejaarlijks rapport	Laurence de Clock (FOD VVVL - DG leefmilieu)
10	Projecties	Bart Naessens (VEKA)
11	Reporting Climate Finance	Vicky Noens (Dep. Omgeving) & Annemarie Van der Avort (FOD Buitenlandse Zaken – DGD)
12	Coördinatiecomité NEKP 2030 (in samenwerking met ENOVER)	Karen Geens (FOD Economie) & Bram De Botselier (VEKA)
13	Burden Sharing 2021-2030	
14	Klimaatgovernance	Henri Kevers & Elisabeth Ellegaard (FOD VVVL - DG Leefmilieu)
15	Langetermijnstrategie (in samenwerking met ENOVER)	François Cornille (Leefmilieu Brussel)
16	ETS Scheepvaart	Tomas Velghe (VEKA) & Caro De Wulf FOD Mobiliteit en Vervoer)
17	ETS BRT (=ETS 2)	Ella Huys (FOD VVVL - DG leefmilieu) & Bram De Botselier (VEKA)
18	CBAM	Pieter Baeten (FOD VVVL - DG leefmilieu)
19	Sociaal Klimaatfonds	Roel Vermeiren (VEKA)
20	Innovatiefonds	Simon De Wachter (VEKA)
21	CCUS	Steven Vandenborre (FOD VVVL - DG leefmilieu)

22	Methaanverordening (in samenwerking met ENOVER)	In afwachting van benoeming

2.4.3 Budget

De Nationale Klimaatcommissie heeft ook een jaarlijks budget dat gefinancierd wordt met de jaarlijkse bijdragen van de vier contracterende partijen. Dat budget kan worden aangewend voor werkings- en investeringskosten.

De bijdragen van de verschillende contracterende partijen tot het budget worden bepaald volgens de volgende verdeelsleutel:

Contracterende partij			Percentage[1]
Federale Staat	30 %		30 %
Vlaams Gewest	70 %, waarvan	57,11 %	40 %
Waals Gewest		33,84 %	24 %
Brussels Hoofdstedelijk Gewest		9,05 %	6 %
Totaal			**100 %**

Daarnaast wordt voor de bijdrage tot het budget van de NKC ook rekening gehouden met de personeelsinzet van de verschillende administraties van de contracterende Partijen voor de uitvoering van de taken van het Permanent Secretariaat en het jaarprogramma van de NKC.

De contracterende Partijen storten hun financiële bijdrage naar een centrale thesaurierekening, die beheerd wordt door de federale overheid.

2.4.4 Website

De Nationale Klimaatcommissie heeft haar eigen publieke website. Op deze site is onder meer informatie te vinden over de oprichting en de werking van de Commissie en worden ook de beslissingen en rapporten (zie hieronder) gepubliceerd die de Nationale Klimaatcommissie heeft goedgekeurd.

3 Samenstelling van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023

3.1 Voorzitter

Het voorzitterschap werd in 2022 waargenomen door het Vlaams Geweest en in 2023 door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.De Voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie was Stijn Caekelbergh in 2022 voor het Vlaams Gewest en Nicolas Raimondi en Zoë Frisvold in 2023 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest..

[1] De cijfers zijn naar boven afgerond. De exacte percentages zijn: FED 30%, VG: 39,977%, WG: 23,688% en BHG: 6,335%.

3.2 Leden

Hieronder worden de leden weergegeven alsook de ministers die ze respectievelijk vertegenwoordigden in 2022 en 2023.

3.2.1 Federale overheid (FED)

In 2022 en 2023 waren de federale leden van de Nationale Klimaatcommissie de volgende personen:

Effectieve vertegenwoordiger		Plaatsvervangende vertegenwoordiger	
Nele Roobrouck	voor de eerste minister	Remy Leboutte	voor de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en van de Federale Culturele Instellingen
Nathan Lallemand	voor de vice-eersteminister en minister van Economie en Werk	Jan Schaerlaekens	voor de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,
Mathias Bienstman	voor de minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal	Bert Van Loon	voor de minister van Energie
Filip Smet	voor de vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding	Cindy Dequesne en vanaf 05.12.22 Mattijs Van Miert	voor de vice-eersteminister en minister van Mobiliteit

3.2.2 Vlaams Gewest (VG)

In 2022 en 2023 waren de Vlaamse leden van de Nationale Klimaatcommissie de volgende personen:

Effectieve vertegenwoordiger		Plaatsvervangende vertegenwoordiger	
Stijn Caekelbergh, voorzitter 2022	voor de minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Samir Louenchi en vanaf 15.09.23 Rien Hoeyberghs	voor de minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Yannick Van den Broeck en vanaf 15.09.2023 Luc Daelmans	voor de Minister-president en minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management	Karel Boutens en vanaf 10.02.2023 Tim Van Merhaeghe	voor de Minister-president en minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Wim Verrelst	voor de viceminister-president en minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw	Karl Lauwers	voor de viceminister-president en minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Elise Steyaert	voor de viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	Ingo Luypaert	voor de viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

3.2.3 Waals Gewest

In 2022 en 2023 waren de Waalse leden van de Nationale Klimaatcommissie de volgende personen:

Effectieve vertegenwoordiger		Plaatsvervangende vertegenwoordiger	
Guillaume Lepere, en vanaf 02.06.2022 Adrien Jahier	voor de minister-president	Jean-Denis Ghysens, en vanaf 02.06.2022 Guillaume Lepere	voor de minister-president
Dominique Perrin	voor de viceminister-president en minister van Klimaat, Energie en Mobiliteit	Carol Pisula	voor de viceminister-president en minister van Klimaat, Energie en Mobiliteit
Dimitri De Weyer vanaf 21.10.2021	voor de viceminister-president en minister van Economie, Buitenlandse Handel, Onderzoek en Innovatie, Digitalisering, Landbouw en Ruimtelijke Ordening	Lara Hotyat en vanaf 14.09.2023 Antoine Dubois	voor de viceminister-president en minister van Economie, Buitenlandse Handel, Onderzoek en Innovatie, Digitalisering, Landbouw en Ruimtelijke Ordening
Marie-Hélène Lahaye, en vanaf 14.09.2023 Anouk Danel	voor de minister van Leefmilieu, Natuur, Dierenwelzijn en Plattelandsvernieuwing	Renaud Baiwir en vervolgens Gilles Parotto vanaf 02.06.2022, en vervolgens Jean-Baptiste Meert vanaf 14.09.2023	voor de minister van Leefmilieu, Natuur, Dierenwelzijn en Plattelandsvernieuwing

3.2.4 Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG)

In 2021 waren de Brusselse leden van de Nationale Klimaatcommissie de volgende personen:

Effectieve vertegenwoordiger		Plaatsvervangende vertegenwoordiger	
Nicolas Raimondi en vanaf 09.11.2023 Zoë Frisvold (voorzitter 223)	voor de minister van Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve democratie	Julien Simon	voor de minister van Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve democratie
Maurice Bohet	voor de minister-president	Frederick Pirard en vanaf	voor de minister-president

		09.11.2023 Houdda Nedder	
Stefan Vandenhende en vanaf 09.11.2023 Charlotte Claessens	voor de minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Verkeersveiligheid	Jean-Rodolphe Dussart	voor de minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Verkeersveiligheid
Isabelle de Visscher	voor de minister van Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, de Plaatselijke besturen en Dierenwelzijn	Adèle Gorgemans	voor de minister van Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, de Plaatselijke besturen en Dierenwelzijn

4 Budget en uitgaven van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023

4.1 Budget

Het budget van de NKC voor 2022 bedraagt 164.954,92 EUR en het budget voor 2023 156.822,59 EUR. Deze budgetten werden respectievelijk op 24/02/2022 en 22/12/2022 goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Op basis van deze budgetten hebben de verschillende contracterende partijen als volgt bijgedragen:

Contracterende partij	Bedrag 2022	Bedrag 2023
Federale Staat	**€ 39.607,41**	**€ 44.395,62**
Vlaams Gewest	**€ 75.495,13**	**€ 68.947,01**
Waals Gewest	**€ 42.551,66**	**€ 40.324,84**
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	**€ 7.300,72**	**€ 3.155,13**
Totaal	**€ 134.722,19**	**€ 156.822,59**

4.2 Uitgaven

In 2021 en 2022 zijn de volgende toezeggingen gedaan:

Omschrijving		Bedrag 2021	Bedrag 2022
Gemeenschappelijke administratieve taken, vertalingen (bv. NEKP ...)		1.584euro	n.v.t.
Inventaris "gefluoreerde gassen" 2022 (emissies 1995-2021)		115.751euro	n.v.t.
Inventaris "gefluoreerde gassen" 2023 (emissies 1995-2022)		n.v.t.	78.498 euro
8de Nationale mededeling / 5de tweejaalijks rapport		n.v.t.	15.000 euro
Roster of experts	Dienstreizen en vergoedingen	61.991 euro	54.825 euro
Totaal		**139.721,59 euro**	**148.323 euro**

Overeenkomstig het huishoudelijk reglement zal de evaluatie van de uitgaven 2023 eind 2024 worden gemaakt. Meer informatie over deze uitgaven is hierna te vinden in de beschrijving van de desbetreffende activiteiten.

5 Activiteiten van de Nationale Klimaatcommissie in 2022 en 2023

5.1 Werkprogramma

De Nationale Klimaatcommissie heeft het werkprogramma 2022 goedgekeurd op 24/02/2022 en het werkprogramma 2023 op 22/12/2022.

5.2 Plenaire vergaderingen

5.2.1 Aantal

In 2022 en 2023 werden verschillendeplenaire vergaderingen gehouden:

- 24 februari 2022
- 18 maart 2022 in samenwerking met ENOVER
- 1 april 2022 in samenwerking met ENOVER
- 13 juin 2022 in samenwerking met ENOVER
- 5 oktober 2022 in samenwerking met ENOVER
- 25 oktober 2022 in samenwerking met ENOVER
- 28 november 2022 in samenwerking met ENOVER
- 22 december 2022
- 8 maart 2023 en ook in samenwerking met ENOVER
- 1 juni 2023 en ook in samenwerking met ENOVER
- 21 juni 2023 in samenwerking met ENOVER
- 12 oktober 2023
- 21 december 2023 en ook in samenwerking met ENOVER

5.2.2 Aanwezigheden[2]

Lid (effectief of plaatsvervangend + (*) uitzonderlijke deelnemer vereist door de agenda)	24/2/22	18/3/22	1/4/22	13/6/22	5/10/22	25/10/22	28/11/22	22/12/22	8/3/23	1/6/23	21/6/23	12/10/23	21/12/23
Maurice BOHET (RBC)	X	X	X	X	X				X	X	X	X	
Mathias BIENSTMAN (FED)	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
Stijn CAEKELBERGH (RF)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Luc DAELMANS (RF)												X	X
Ashley DE BACKER* (RBC)		X			X	X							
Nicolas DE MOOR (RBC)													X
Cindy DEQUESNE (FED)	X	X	X	X									
Dimitri DE WEYER (RW)									X		X		
Robin DHAENE* (FED)										X			
Zoë FRISVOLD (RBC)												X	X
Jean-Denis GHYSENS (RW)	X	X	X										
Rien HOEYBERGHS (RF)												X	X
Adrien JAHIER (RW)				X	X	X		X	X	X	X	X	X

[2] In de tabel verwijst "FED" naar een vertegenwoordig(st)er van de federale overheid, "VG" naar een vertegenwoordig(st)er van het Vlaams Gewest, "WG" naar een vertegenwoordig(st)er van het Waals Gewest en "BHG" naar een vertegenwoordiger van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nathan LALLEMAND (FED)	X	X	X		X	X	X				X		X
Rémy LEBOUTTE (FED)	X												
Samir LOUENCHI (RF)	X												
Houda NEDER (RBC)													X
Dominique PERRIN (RW)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Carol PISULA (RW)			X										
Nicolas RAIMONDI (RBC)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Nele ROOBROUCK (FED)	X	X	X			X		X	X		X	X	X
Maxime SALLIEZ* (FED)													X
Jan SCHAERLAEKENS (FED)	X		X										
Filip SMET (FED)	X	X	X		X			X	X	X	X	X	X
Elise STEYAERT (RF)	X	X	X		X			X		X	X	X	X
Yannick VAN DEN BROECK (RF)	X	X	X				X	X	X				
Bert VAN LOON (FED)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Tim VAN MERHAEGHE (RF)										X	X	X	
Mattijs VAN MIERT (FED)						X		X		X	X	X	
Wim VERRELST(RF)	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X
Laura VROONEN* (RF)		X		X									
Valérie XHONNEUX* (RW)										X	X	X	
Aantal aanwezige leden	**18**	**16**	**15**	**10**	**12**	**10**	**7**	**12**	**12**	**14**	**16**	**16**	**15**

Naast de in bovenstaande tabel genoemde effectieve en plaatsvervangende leden nemen ook de leden van het permanent secretariaat van de NKC en leden van de administraties deel aan de vergaderingen van de NKC. Zij worden niet genoemd in dit verslag maar de volledige presentielijsten zijn te vinden in de documenten met de beslissingen die na elke vergadering genomen zijn (https://www.cnc-nkc.be/nl/meetings).

5.2.3 Vergoedingen

Er wordt geen vergoeding gegeven voor aanwezigheid op vergaderingen van de Nationale Klimaatcommissie.

5.2.4 Agenda en beslissingen van de vergaderingen

De agenda's van de vergaderingen in 2022 en 2023 zijn hier te vinden. Overeenkomstig de beslissing van de NKC van 30/1/2015 zijn de voornaamste beslissingen ook op deze webpagina te vinden.

Op de NKC van 20/3/2019 werd beslist dat de goedkeuring van de verslagen voortaan volgens schriftelijke procedure verloopt. Als het ontwerpverslag verstuurd is, hebben de leden van de NKC 5 werkdagen de tijd om te reageren.

De procedures betreffende de verzending van documenten zijn op 27/3/2019 goedgekeurd in de NKC.

De NKC-website heeft nu ook een speciale sectie voor gezamenlijke vergaderingen met ENOVER, waar agenda's en gezamenlijke besluiten op beschikbaar zijn: https://www.cnc-nkc.be/nl/cnc-concere.

5.2.5 Prioriteiten van de voorzitterschappen

Voorzitterschap 2022: prioriteiten van het Vlaamse Gewest

Onderhandelingen over de intra-Belgische verdeling van energie- en klimaatdoelstellingen 2021-2030

- Vlaanderen zal de onderhandelingen voortzetten met de ambitie om zo snel mogelijk een politiek akkoord te bereiken over de toewijzing van energie- en klimaatinspanningen en veilingopbrengsten voor de periode 2021-2030. In het kader van deze besprekingen wordt ook het klimaatverantwoordingsmechanisme besproken.
- Vlaanderen zal over de voortgang van deze onderhandelingen rapporteren aan de NKC en de gezamenlijke NKC-ENOVER werkgroep.
- Indien een politiek akkoord wordt bereikt, zal een juridisch-technische werkgroep verantwoordelijk zijn voor de omzetting van de overeenkomst in een samenwerkingsovereenkomst.

Voorbereiding van het voortgangsverslag van het NEKP 21-30

- België zal uiterlijk op 15 maart 2023 het eerste geïntegreerde voortgangsverslag van het Nationale Energie- en Klimaatplan 2021-2030 indienen bij de Europese Commissie. Dit verslag moet in 2022 worden opgesteld.
- Vlaanderen zal - in overleg met het voorzitterschap van ENOVER - duidelijke overeenstemming trachten te bereiken met de gezamenlijke NKC-ENOVER-groep over de praktische regelingen voor dit verslag.

Voorbereiding van de actualisering van het NEKP 21-30

- België zal uiterlijk op 30 juni 2023 bij de Europese Commissie een geactualiseerd ontwerp van het Nationale Energie- en Klimaatplan 2021-2030 indienen. Deze actualisering moet in 2022 worden voorbereid.
- Vlaanderen zal - in overleg met het voorzitterschap van ENOVER - de gezamenlijke NKC-ENOVER-groep om een duidelijk akkoord vragen over de praktische regelingen voor deze actualisering.

Voorzitterschap 2023: prioriteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De prioritaire dossiers voor het Brussels voorzitterschap in 2023 waren:

De lastenverdeling 2030, met name:

a. De sluiting van een algemeen politiek akkoord waarin rekening wordt gehouden met de doelstellingen en verplichtingen van de aangenomen teksten van het FitFor55-pakket. Tegen eind 2023 zal een samenwerkingsovereenkomst worden opgesteld;
b. De coördinatie van de samenwerkingsovereenkomst die op 30 november 2022 door het bemiddelingscomité[3] werd goedgekeurd, met het oog op de voltooiing van alle noodzakelijke stappen uiterlijk op 30 juni 2023.

[3] Samenwerkingsovereenkomst van (...) tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende *enkele bepalingen* voor de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030 en de verdeling van de federale inkomsten uit de veiling van emissierechten voor de jaren 2015 tot en met 2020.

Het NEKP:

a. Voortgangsverslag: het in 2020 aangemelde voortgangsrapport van het NEKP wordt door de Europese Commissie in maart 2023 verwacht. Het Brusselse voorzitterschap zal samen met de piloten toezicht houden op de voortgang van de werkzaamheden, overeenkomstig de door de entiteiten overeengekomen werkmethodologie.
b. Bijwerking (ontwerp): de actualisering van het in 2020 aangemelde NEKP wordt door de Europese Commissie verwacht in juni 2023 (conceptversie) en juni 2024 (definitieve versie, na openbare raadpleging).

Klimaatgovernance: het Brusselse voorzitterschap is van plan om in de tweede helft van 2023 de werkzaamheden aan de overige onderdelen van het samenvattend verslag van de Werkgroep Governance, die nog niet werden uitgevoerd, opnieuw op te starten.

5.3 Goedkeuring van rapporten in het kader van internationale rapporteringsverplichtingen

5.3.1 Inleiding

Hierna volgt een overzicht van de rapporten die de Nationale Klimaatcommissie heeft goedgekeurd in het kader van internationale (inclusief Europese) rapporteringsverplichtingen. Ze zijn hier gemakkelijk terug te vinden.

Het huidige activiteitenverslag van de NKC heeft niet als doel de inhoud van die rapporten, die alle online beschikbaar zijn, op gedetailleerde wijze te beschrijven.

5.3.2 In het kader van het UNFCCC

5.3.2.1 Belgische broeikasgasinventaris voor de periodes 1990-2020 en 1990-2021 (indiening 2022 en 2023)

Elk jaar, op 15 april, moet een Belgische broeikasgasinventaris worden gerapporteerd in het kader van het UNFCCC.

Op 14 april 2022 en 2023 werden de inventarissen van de Belgische broeikasgasemissies, opgesteld door de werkgroep Emissies van het CCIM, goedgekeurd door de NKC en naar het UNFCCC gestuurd.

Deze rapporten zijn hier te vinden:
http://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/art07_inventory/ghg_inventory.

5.3.2.2. 8de Nationale Mededeling en 5de tweejarlijks rapport

Op 24 april 2022 werd een ad-hocwerkgroep opgericht, waarin de voorzitter werd verzocht een werkmethode en een tijdschema voor te stellen.[4]

Het eerste ontwerpverslag (nog steeds onvolledig) is op 11 juli 2022 ingediend bij de leden van de NKC en bij de FRDO voor opmerkingen. Op 6 september werd met hen een rondetafelconferentie gehouden

[4] https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/meeting/files/voorbereiding_nc8_en_br5.pdf

om de verschillende hoofdstukken te presenteren, hun vragen te beantwoorden en mogelijke verbeteringen te bespreken.

Het volledige rapport vóór opmaak werd goedgekeurd op 2 november 2022 en ingediend bij het UNFCCC op 21 december 2022.

Het is hier beschikbaar: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/nc8_br5.pdf met bijlage: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/bel_2022_v1.0_0.xlsx

Op 24 januari 2023 werd een samenvatting van de 8e nationale mededeling (FR/NL/EN) ter beschikking gesteld.

Het rapport is tussen 20 en 24 november 2023 ter beoordeling voorgelegd aan internationale deskundigen.

5.3.2.3. KP CP2

De werkgroepen van het Register en Flexmex hebben samengewerkt om de resterende acties af te ronden, die vereist waren in het kader van de true-up-periode van de tweede verbintenisperiode (2013-2020) onder het Kyoto-protocol die eindigt op 9 september 2023, door op 22 mei 2023 een nota te laten goedkeuren: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/meeting/files/nota_afrekening_tweede_verbintenisperiode_goedgekeurd.pdf

Diezelfde werkgroepen hebben het eindrapport opgesteld en bevestiging verzocht om de resterende internationale kredieten van de EU-gebruikersrekeningen naar een nationale depositorekening over te dragen, in overeenstemming met artikel 85(3) van de registerverordening, die op 17 oktober 2023 werd goedgekeurd. De evaluatie van het rapport is gepland voor 2024.

5.3.3 In het kader van het "Monitoring Mechanism" (Verordening (EU) 525/2013)

5.3.3.1 Inleiding

De verordening "MMR" (Monitoring Mechanism Regulation (EU) 525/2013) is de centrale verordening die aan de lidstaten rapporteringsverplichtingen oplegt in verband met de uitvoering van het klimaatbeleid[5].

De verplichte rapporten worden opgesteld in werkgroepen van de Nationale Klimaatcommissie en vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de Nationale Klimaatcommissie.

Vanaf 2021 worden de meeste rapporteringsverplichtingen ondergebracht in de Governance-verordening[6].

---

[5] Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende een bewakings- en rapportagesysteem voor de uitstoot van broeikasgassen en een rapportagemechanisme voor overige informatie op nationaal niveau en op het niveau van de unie met betrekking tot klimaatverandering, en tot intrekking van Beschikking nr. 280/2004/EG

[6] Verordening (EU) nr. 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energieunie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn 94/22/EG, Richtlijn 98/70/EG, Richtlijn 2009/31/EG, Verordening (EG) nr. 663/2009, Verordening (EG) nr. 715/2009, Richtlijn 2009/73/EG, Richtlijn 2009/119/EG van de Raad, Richtlijn 2010/31/EU, Richtlijn 2012/27/EU, Richtlijn 2013/30/EU en Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013

5.3.3.2 Belgische broeikasgasinventaris voor de periodes 1990-2020 (indiening 2022) (artikel 7)

Krachtens artikel 7 dienen de broeikasgasemissies jaarlijks gerapporteerd te worden en dit voor de jaren 1990 tot en met het rapportagejaar min 2. Concreet betekent dit dat in 2022 de emissies van de periode 1990-2020 werden gerapporteerd. Deze termijn is immers gelinkt aan de beschikbaarheid van de energiebalansen, die slechts binnen een termijn van twee jaar beschikbaar zijn.

De Belgische broeikasgasinventaris wordt opgesteld door de werkgroep Emissies van het CCIM.

Op 14 januari 2022 werd de voorlopige Belgische broeikasgasinventaris 1990-2020 via schriftelijke procedure goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Op 15 maart 2022 werd de definitieve versie voor indiening 2022 (inventarisatiejaren 1990-2020) via schriftelijke procedure goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie.

De rapporten zijn hier beschikbaar:
http://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/art07_inventory/ghg_inventory.

De indiening van 2022 is de laatste onder de MMR.

5.3.3.3 Gebruik van flexibiliteitsmechanismen (artikel 7)

Elk jaar op 15 januari moet, overeenkomstig artikel 7, § 1, h) en i), een rapport worden ingediend over de overdrachten van AEA (h) en het gebruik van de flexibiliteitsmechanismen (i).

Het rapport over AEA-overdrachten is opgesteld door de WG Emissies van het CCIM en is op 14 januari 2022 goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Het is beschikbaar op http://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/art07_inventory/1h_ESD_transfers/.

De rapportering over het gebruik van de mechanismen is traditioneel een taak voor de werkgroep Flexibiliteitsmechanismen.

Het werd voorlopig niet nodig geacht om al op 15 januari jaarlijks verslag uit te brengen over het gebruik van de flexibiliteitsmechanismen van het Kyotoprotocol krachtens de artikelen 6, 12 en 17. In het kader van andere verplichtingen onder de MMR-verordening (artikel 13) heeft België al aangegeven dat het in principe, op basis van de huidige prognoses, geen gebruik zou hoeven te maken van deze flexibiliteitsmechanismen. Daar de prognoses echter inherent onzeker zijn, en gelet op de Belgische interne verdeling van de ESD-doelstelling, kan niet worden uitgesloten dat een of meerdere Belgische entiteiten gebruik zullen maken van flexibiliteitsmechanismen.

De indiening van 2022 is de laatste onder de MMR.

5.3.3.4 LULUCF (art. 7)

Elk jaar op 15 januari rapporteert België, overeenkomstig art. 7, § 1, d), de antropogene emissies van broeikasgassen per bron en de CO_2-verwijderingen per put als gevolg van LULUCF-activiteiten, in overeenstemming met artikel 3, § 2, b) van het LULUCF-besluit 529/2013 en het Kyotoprotocol.

Deze paragrafen werden opgesteld binnen de WG LULUCF en werden op 15 maart 2022 goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Deze rapporten zijn beschikbaar op
http://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/lulucf.

De indiening van 2022 is de laatste onder de MMR.

5.3.4 In het kader van de Governance-verordening "GovReg" (Verordening (EU) 2018/1999)

5.3.4.1 Inleiding

De Verordening inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, "GovReg", (Verordening (EU) 2018/1999)[7] vervangt de MMR nu volledig.

Op 4/9/2020 heeft de NKC de "lead reporters" aangewezen die officieel verantwoordelijk zijn voor de verschillende rapporteringen en de validatie ervan na goedkeuring door de NKC.

Hoofdverslaggevers voor het NECPR 2023 zijn op 25/10/22 benoemd tijdens de NKC-ENOVER-vergadering.

5.3.4.2 Geschatte Belgische broeikasgasinventaris voor het voorgaande jaar (art. 26, § 2)

Elk jaar wordt, overeenkomstig artikel 26, § 2, van de Governance-verordening, een zogenaamde proxy-inventaris van het voorgaande jaar opgesteld, die een eerste schatting geeft van de broeikasgasemissies.

Deze schatting bij benadering van de Belgische broeikasgasemissies in jaar X-1 wordt opgesteld door de WG Emissies van het CCIM.

Deze geschatte Belgische broeikasgasinventaris werd op 29 juli 2022 en 28 juli 2023 goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie via een schriftelijke goedkeuringsprocedure.

De rapporten zijn beschikbaar op https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/610 en https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/969.

5.3.4.3 Belgische broeikasgasinventaris voor de perioden 1990-2021 (indiening 2023) (art. 26(3))

Overeenkomstig Art. 26(3), moeten de broeikasgasemissies jaarlijks gerapporteerd worden voor de periode van 1990 tot en met het verslagjaar minus 2. Concreet betekent dit dat in 2023 emissies voor de periode 1990-2021 worden gerapporteerd. Deze periode houdt namelijk verband met de beschikbaarheid van energiebalansen, die pas na twee jaar beschikbaar zijn.

De Belgische broeikasgasemissie-inventaris wordt opgesteld door de WG Emissies van het CCIM (Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid).

Op 13 januari 2023 werd de Belgische voorlopige broeikasgasinventaris 1990-2021 via de schriftelijke procedure goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Op 15 maart 2023 werd de definitieve versie van de indiening van 2022 (inventarisjaren 1990-2021) via de schriftelijke procedure goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie.

[7] Verordening (EU) nr. 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energieunie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn 94/22/EG, Richtlijn 98/70/EG, Richtlijn 2009/31/EG, Verordening (EG) nr. 663/2009, Verordening (EG) nr. 715/2009, Richtlijn 2009/73/EG, Richtlijn 2009/119/EG van de Raad, Richtlijn 2010/31/EU, Richtlijn 2012/27/EU, Richtlijn 2013/30/EU en Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013

De verslagen zijn hier beschikbaar:

https://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/art07_inventory/ghg_inventory

De ESR-bijlage is beschikbaar op:

https://cdr.eionet.europa.eu/be/eu/mmr/art07_inventory/IR_annex_X_ESD_emissions/

Op 27 december 2023 werd ook een nieuwe methode goedgekeurd voor de opstelling van emissie-inventarissen voor wegverkeeremissies vanaf het inventarisjaar 2021, met een herberekening voor de periode 1990-2020:

https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/meeting/files/230127_rekenmethode_opstellen_inventaris_wegverkeeremissies-_methode_preparation_inventaire_emissions_transport.pdf

Op 1 juni 2023 werd door de drie regio's bevestigd dat deze nieuwe methodologie ook toepasbaar zou zijn in de regionale energie- en klimaatplannen voor de voorbereiding van het NEKP 2021-2030.

5.3.4.4 Rapport over het nationaal systeem voor beleidsinitiatieven en maatregelen en prognoses (art. 39)

Het rapport over de actualisering van het nationaal systeem voor beleidsinitiatieven en maatregelen en prognoses, waarin de institutionele regelingen en procedures worden beschreven die zijn ingevoerd om beleidsinitiatieven en prognoses en maatregelen vast te stellen, te monitoren en te evalueren, werd op 14 juli 2023 genotificeerd.

Het is beschikbaar op https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/111.

5.3.4.5 Rapport over beleidsinitiatieven en maatregelen (art. 18, § 1, a))

Dit rapport is nu gekoppeld aan het NEKP-voortgangsrapport (zie art. 37 van uitvoeringsverordening nr. 2020/1208 en bijlage IX van uitvoeringsverordening nr. 2022/2299) en is daarom goedgekeurd door zowel de Nationale Klimaatcommissie als ENOVER.

Het rapport over de PAM's werd op 18 juli 2023 via schriftelijke procedure goedgekeurd. Dit rapport werd opgesteld door de WG PAM's.

Het rapport 2023 is beschikbaar op: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/900.

5.3.4.6 Rapport over broeikasgasprognoses (art. 18, § 1, b))

Op 14 juli 2023 werd het rapport over broeikasgasprognoses tot 2030 via schriftelijke procedure door de Nationale Klimaatcommissie goedgekeurd. Dit rapport werd opgesteld door de WG Prognoses.

Het rapport is beschikbaar op: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/890

Het rapport met de verlenging van de prognoses tot 2050 werd op 10 november 2023 via schriftelijke procedure goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Het is hier beschikbaar: Prognoses 2050 - November 2023 | Nationale Klimaatcommissie

5.3.4.7 Rapport over de nationale acties voor aanpassing aan de klimaatverandering (art. 19, § 1)

Het rapport over de planning en de nationale acties voor aanpassing aan de klimaatverandering werd op 22 maart 2023 via schriftelijke procedure goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Dit rapport werd opgesteld door de WG Adaptatie.

Het rapport is beschikbaar op: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/895

5.3.4.8 Financiële en technologische ondersteuning voor ontwikkelingslanden (artikel 19, § 3)

De rapporten over Belgische financiële en technologische steun voor ontwikkelingslanden zijn op 22 september 2022 en 26 september 2023 via schriftelijke procedures goedgekeurd door de Nationale Klimaatcommissie. Deze rapporten zijn opgesteld door de WG Reporting Climate Finance.

De rapporten zijn hier beschikbaar: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/577 en https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/963

5.3.4.9 Gebruik van opbrengsten uit veilingen (artikel 19, § 2)

Na voorbereiding door de werkgroep ETS en de werkgroep Register heeft de NKC op 18 juli 2022 en 20 juli 2023 de rapporten over het gebruik van veilingopbrengsten goedgekeurd.

De rapporten zijn hier beschikbaar: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/542 en https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/945

5.3.5 In het kader van richtlijn 2003/87/EG ("Emissions Trading")

Artikel 21 van Richtlijn 2003/87/EG bepaalt dat de lidstaten elk jaar in een jaarrapport verslag uitbrengen over de toepassing van de richtlijn. Die rapportage wordt gezamenlijk voorbereid in de werkgroepen ETS Vaste installaties en ETS Luchtvaart.

Op basis van die voorbereiding heeft de NKC op 31 augustus 2022 en 2023 via schriftelijke procedure de antwoorden goedgekeurd die België aan de Europese Commissie heeft verstrekt.

De rapporten zijn beschikbaar op: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/539 (correctie aangebracht op 4/10/22: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/20220926_ets_article_21_template_v1.1_be_compilation_for_submission_v02.xlsx) en https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/961 (met een leesbaarder formaat: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/2023_ets_article_21_template_v2.0_be-v20230825_-_site_cnc.xlsx)

Sinds 2013 kunnen lidstaten steun verlenen aan bedrijven waarbij er een risico op weglekeffect bestaat vanwege de CO2-kosten die doorberekend worden in de elektriciteitsprijzen. Artikel 10a van Richtlijn 2003/87/EG bepaalt dat lidstaten die meer dan 25% van de opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor deze doeleinden gebruiken, een verslag moeten publiceren waarin de redenen voor de overschrijding van dit percentage worden vermeld. In 2021 bedroeg het bedrag bestemd voor de compensatie van indirecte emissiekosten 29,8% van de Belgische veilinginkomsten die in 2021 werden ontvangen. Daarom werd door een ad-hocwerkgroep een rapport opgesteld en aan de Europese Commissie overgemaakt, na schriftelijke goedkeuring door de NKC op 27 juli 2022. https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/rapportering_icl_2021_be_goedgekeurd.pdf

5.3.6 Rapportering aan de ICAO

In het kader van de implementering van het "Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation" (CORSIA) heeft de WG ETS Luchtvaart van de NKC ervoor gezorgd dat de volgende lijsten vóór 30 november 2022 en 2023 werden bezorgd aan het ICAO (Internationale Burgerluchtvaartorganisatie), overeenkomstig punt 1.2.7 van deel IV van bijlage 16 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart:

- een lijst met de vliegtuigexploitanten die onder het toepassingsgebied van CORSIA vallen en waarvan België de administrerende staat is;
- een lijst met de verificatie-instanties die in België geaccrediteerd zijn om de CORSIA-verificatie uit te voeren.

Deze lijsten werden opgesteld in de werkgroep ETS Luchtvaart van de NKC, na overleg met Eurocontrol en de Europese Commissie, en zijn op 23/11/2022 en 14/11/2023 via schriftelijke procedure goedgekeurd door de NKC.

De rapporten zijn hier beschikbaar: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/corsia_lists_of_airplane_operators_and_verification_bodies_belgium_2022-11-7.xlsx en https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/corsia_lists_of_airplane_operators_and_verification_bodies_belgium_2023-11-06.xlsx

In uitvoering van bijlage 16, volume IV bij het Verdrag van Chicago moet België uiterlijk 31 juli 2022 en 2023 de geaggregeerd CORSIA-CO_2-emissierapporten 2021 en 2022 indienen bij ICAO, dat alle CORSIA-emissies bevat van de CORSIA-vliegtuigexploitanten waarvoor België verantwoordelijk is. In uitvoering van EU-Verordening 2019/1603 moet België diezelfde rapporten ook indienen bij de Europese Commissie. Deze rapporten werden opgesteld door de werkgroep Luchtvaart van de NKC en werden via schriftelijke procedure goedgekeurd door de NKC op 15 juli 2022 en 23 juni 2023.

De verslagen zijn hier beschikbaar:

- https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/be_corsia_emissions_2021.pdf en https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/be_corsia_emissions_2021_-_annex.xlsx
- https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/emis_crt_2022_437_spa_20230608_155101.pdf en https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/emis_crt_2022_439_aoa_20230620_175045.xlsx

De NKC staat ook in voor het antwoorden op de « state letters » vanuit ICAO :

- State Letter ENV 6/6 – 22/73: Bij ICAO-brief van 19 juli 2022 (2e bijlage) ontving België het verzoek om zijn opmerkingen over het ICAO-document "CORSIA Sustainability Criteria for CORSIA Eligible Fuels" uiterlijk 12 september 2022 aan ICAO te bezorgen. Het Belgische antwoord werd voorbereid door de WG Luchtvaart en op 12 september 2022 goedgekeurd door de NKC.

- State Letter AN 1/17.14-22/61: Bij ICAO-brief van 25 juli 2022 ontving België het verzoek om uiterlijk 25 oktober 2022 opmerkingen in te dienen bij de ICAO over de voorgestelde wijzigingen van *"Annex 16, Volume IV, concerning Standards and Recommended Practices relating to environmental protection – Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation (CORSIA)"*. Het ontwerp van het Belgische antwoord op dit verzoek werd opgesteld door de WG Luchtvaart en op 21 oktober 2022 door de NKC goedgekeurd via een schriftelijke procedure.

Na goedkeuring werden de Belgische antwoorden door DG Luchtvaart, het CORSIA-aanspreekpunt voor België, aan ICAO doorgegeven.

5.4 DNA Focal Point en Roster of Experts

5.4.1 DNA Focal Point

In 2022 en 2023 werd geen enkele aanvraag tot goedkeuring van een projectactiviteit ingediend die onder de bevoegdheid van een Gewest valt, overeenkomstig artikel 5, § 4 van het samenwerkingsakkoord van 19 februari 2007 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitvoering van sommige bepalingen van het Kyotoprotocol (samenwerkingsakkoord Flexmex).

5.4.2 Roster of experts

Het "Roster of Experts" van het UNFCCC is de groep van deskundigen die door hun respectieve regeringen worden aangewezen om bij te dragen tot de geplande evaluaties van de verplichte rapporten die de partijen moeten indienen in de context van het UNFCCC, het Kyotoprotocol en het Akkoord van Parijs.

De kandidaturen van de deskundigen worden beheerd door het Permanent Secretariaat van de Nationale Klimaatcommissie. Op basis van het cv en een standaardformulier wordt de kandidatuur ingediend bij de Nationale Klimaatcommissie.

Als de aanvraag wordt goedgekeurd, deelt het Permanent Secretariaat dit mee aan het Nationale Focal Point (NFP) en aan de Roster custodian, die het Verdragssecretariaat hiervan op de hoogte brengt. Vervolgens worden de deskundigen in de lijst opgenomen.

In 2023 werden twee nieuwe aanvragen ingediend bij de Nationale Klimaatcommissie (gevalideerd op 16/06/2023 en 21/12/2023).

Het totale aantal Belgische deskundigen dat bijdraagt tot de goede werking van het UNFCCC-transparantieregime bedraagt 17. De volledige lijst van de door België aangewezen deskundigen is nog steeds beschikbaar via deze link.

Op verzoek van de leden van de NKC (vergadering van 22 december 2022) heeft het PS een rapport opgesteld over de activiteiten van het Roster of Experts (functioneren, missies, evolutie, behoeften, enz.): https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/06._2023_roe_-_nl.pdf

In dit verband hebben de Belgische deskundigen in 2022 en 2023 op afstand deelgenomen aan de volgende oefeningen:

- Review van de BKG-inventaris:
    - van Cyprus, Griekenland, Litouwen, Zwitserland
    - van Ierland, Groot-Brittanië en Noord-Ierland, Roemenië, Liechtenstein
    - van Bulgarije, Polen, Slowakije, Nederland
- Review van Nationale Mededelingen (NC8) en van tweejaarlijkse rapporten (BR5)
    - van de Verenigde Staten
    - van Letland
    - van Groot-Brittanië en Noord-Ierland
    - van Cyprus
    - van Griekenland
- Technische analyse van het "Biennal Update Report"
    - Van Ghana (BUR3)
    - Van Gabon (BUR1), Togo (BUR2)
    - Van Mauritius (BUR1), Republiek Korea (BUR4)
    - Van Colombia (BUR3), Uruguay (BUR4)
    - Van de Democratische Republiek Congo (BUR1)
    - Van Somalië (BUR1), Kirgizië (BUR1), Bosnië en Herzegovina (BUR3)
    - Van de Bahama's (BUR1), Guatemala (BUR1), Ecuador (BUR2)

Meer informatie is hier te vinden.

5.5 Voorbereiding en uitvoering van het Belgische klimaatbeleid

5.5.1 Burden Sharing 2013-2020: uitvoering van het samenwerkingsakkoord

Het tweede rapport over de uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 werd op 20 juli 2022 door de Nationale Klimaatcommissie goedgekeurd en vervolgens aan de parlementen van de vier entiteiten bezorgd.

5.5.2 Het derde en laatste rapport werd goedgekeurd op 22 mei 2023. Nationaal Adaptatieplan

Op 12/7/2021 werd de WG Adaptatie officieel gemandateerd om de werkzaamheden met betrekking tot de uitwerking van het volgende nationale adaptatieplan tegen het voorjaar 2022 op te starten.

Het mandaat is op 12 oktober 2023 verder verlengd: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/meeting/files/7.a_verlenging_mandaat.pdf

5.5.3 Uitvoering van het klimaatresponsabiliseringmechanisme

In toepassing van het politieke akkoord Burden Sharing 2021-2030 hieronder werd besloten om het klimaatverantwoordingsmechanisme te ontbinden bij de aanpassing van de Bijzondere Financieringswet (zie Bijzondere Wet tot intrekking van artikel 65quater en de bijlage bij de Bijzondere Wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten van 11 juni 2023, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 15 juni 2023).

5.5.4 Burden Sharing 2021-2030

Op 30 mei 2017 is een WG Burden Sharing 2021-2030 opgericht, met als opdracht een stand van zaken op te maken van de klimaat- en energiedossiers in verband met de toekomstige Burden Sharing 2021-2030 en van de manier waarop deze dossiers bij elkaar aansluiten.

In 2022 en 2023 werden alle werkzaamheden door de Voorzitterschappen aangestuurd door middel van bilateraal overleg en interkabinettenwerkgroepen, op basis van de informatie die eerder door de betrokken werkgroepen was verstrekt overeenkomstig hun bevoegdheden.

Op 14 september 2022 is een gedeeltelijk politiek akkoord gesloten, dat heeft geleid tot een ontwerpsamenwerkingsovereenkomst die op 30 november 2022 door het bemiddelingscomité is gevalideerd. De samenwerkingsovereenkomst van 22 september 2023 is op 13 februari 2024 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt: https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/content/ac_bs_21-30_part.pdf.

Alle ETS-inkomsten voor 2021-2022 werden op 21 december 2023 aan de entiteiten betaald op grond van de samenwerkingsovereenkomst.

5.5.5 Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP) 2021-2030

De Governance Verordening (2018/1999) voorziet de mogelijkheid voor lidstaten om hun Nationaal Energie- en Klimaatplan (2021-2030) te actualiseren. Tegen 30 juni 2023 diende een ontwerpactualisering te worden ingediend bij de Europese Commissie, ofwel een argumentatie waarom de lidstaat het NEKP niet zou actualiseren.

Na de afronding van de actualiseringen van de entiteitsspecifieke plannen, werden de besprekingen binnen NKC-ENOVER en IKW aangevat, die uiteindelijk leidden tot de indiening van het ontwerp NEKP in november 2023.

In 2023 moest overeenkomstig Artikel 17 van de Governanceverordening uiterlijk op 15 maart een voortgangsverslag over het NEKP worden ingediend. Het NEKP-voortgangsverslag is opgesteld in de verschillende NKC- en ENOVER-werkgroepen. Vanwege de vertraging bij de voorbereiding van het NEKP werd het NECPR ook uitgesteld en werd het uiteindelijk pas in juli 2023 (eerste deel) en september 2023 (tweede deel) ingediend.

5.5.6 LULUCF

De LULUCF-emissie inventaris wordt op gewestelijk niveau opgemaakt. En er wordt getracht om de kwaliteit van de LULUCF-inventaris voor België en de verschillende gewesten continu te verbeteren. Hierbij is er een regelmatig overleg tussen de verschillende gewesten om de gewestelijke LULUCF-inventarissen op elkaar af te stemmen.
Voor de indiening van 15/03/2022 zijn de emissies gerelateerd aan bosbranden opnieuw berekend.
Voor Wallonië zijn de veranderingen in de koolstofvoorraden in bossen sinds 2013 bijgewerkt met behulp van een model in combinatie met bosinventarisatiegegevens. Gegevens over het organische koolstofgehalte van bouwland, grasland en nederzettingen werden aangepast op basis van de resultaten van nieuwe onderzoeken. Voor Wallonië en Brussel zijn de LULUCF-matrixgegevens bijgewerkt.

Voor de indiening van 15/03/2023 zijn voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de ruimtelijke wijzigingen in de matrix aangepast. De gegevens over het organische koolstofgehalte van landbouwgrond, weilanden en bedrijven zijn aangepast op basis van gegevens van het Waalse Gewest.

5.5.7 Klimaatgovernance

Naar aanleiding van het voorstel van de WG Governance en de NKC wat betreft de onderlinge afstemming tussen de NKC en ENOVER (gezamenlijke vergaderingen, gezamenlijke schriftelijke goedkeuringsprocedure, regelmatiger overleg tussen de voorzitters van de twee instellingen), heeft ENOVER de nota in januari 2021 goedgekeurd. Zo werden er gezamenlijke vergaderingen belegd, waarvan de 1e op 25 juni 2021 werd gehouden. Er werd een samenwerkingsprotocol tussen de 2 organen opgesteld, dat op 25 juni 2021 door de NKC en ENOVER werd goedgekeurd. Dit protocol voorziet in de organisatie van ten minste 2 gezamenlijke vergaderingen per jaar, de formalisering van de gezamenlijke schriftelijke goedkeuringsprocedure en de mogelijkheid om gemengde werkgroepen op te richten op voorstel van de voorzitters en na validering door beide instellingen.

De werkzaamheden van de WG op andere mogelijke terreinen werden niet hervat in 2021. De werkzaamheden waren opgenomen in de prioriteiten van het Brusselse voorzitterschap in 2023, maar konden niet worden hervat. Er waren andere problemen die onmiddellijke actie binnen de NKC vereisten.

5.5.8 Nationale langetermijnstrategie

Verordening 2018/1999 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie (11.12.2018) voorziet in artikel 15 in de verplichting voor de lidstaten om een langetermijnstrategie, i.e. voor minimaal dertig jaar, uit te werken met een zeer strikte planning.

Aangezien de langetermijnstrategie van België in 2020 werd opgesteld en ingediend bij de Europese Commissie, vonden er in 2022 en 2023 geen verdere activiteiten in dit verband plaats. Op grond van artikel 18(1)(a) van de Governanceverordening werd in 2023 echter een bijlage bij het voortgangsverslag van het NEKP opgesteld in het daarvoor bestemde model: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/900

5.5.9 EU-emissiehandelssysteem (ETS) en CORSIA

Het samenwerkingsakkoord van 15 december 2020 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 2 september 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende het opnemen van luchtvaartactiviteiten in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap overeenkomstig Richtlijn 2008/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde ook luchtvaartactiviteiten op te nemen in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap (hierna « samenwerkingsakkoord luchtvaart » genoemd)– dat door de NKC werd voorbereid werd op 17 mei 2022 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en trad op deze datum in werking.

In 2023 werd binnen de NKC gestart met een nieuwe herziening van het samenwerkingsakkoord luchtvaart. Deze herziening houdt in :

1. Noodzakelijke aanpassingen t.g.v. herziene EU-regelgeving in het kader van Fit for 55;

2. Vereenvoudigingen aan het samenwerkingsakkoord om ervoor te zorgen dat er in de toekomst niet telkens een tijdsintensieve aanpassingsprocedure aan het samenwerkingsakkoord moet doorlopen worden, wanneer het toepassingsgebied of de verplichtingen voor vliegtuigexploitanten wijzigen in de EU-regelgeving

De NKC gaf op 1 juni 2023 opdracht aan de WG luchtvaart om deze herziening uit te werken. Het ontwerp samenwerkingsakkoord werd op 12 oktober 2023 goedgekeurd door de NKC en op 22 november 2023 door het overlegcomité. De ondertekening en parlementaire goedkeuringsprocedures die hierop volgden, werden gecoördineerd door de WG luchtvaart van de NKC.

Artikel 4.1 van het Samenwerkingsakkoord luchtvaart van 2 september 2013 bepaalt dat de Nationale Klimaatcommissie opdracht geeft aan de registeradministrateur om de lijst van vliegtuigexploitanten, waarvan de verantwoordelijke lidstaat België is, te publiceren, met voor elke vliegtuigexploitant vermelding van de respectieve bevoegde autoriteit en luchthavenbeheerder, ten laatste 4 weken na elke actualisering van deze lijst. De lijsten voor 2022 en 2023 zijn opgesteld door de WG Luchtvaart en werden op 26 april 2022 en 11 mei 2023 door de NKC goedgekeurd.

In uitvoering van artikel 14 §2 van het Samenwerkingsakkoord luchtvaart van 2 september 2013, werden de goedgekeurde emissiecijfers van vliegtuigexploitanten, voor de jaren 2022 en 2023 door de bevoegde autoriteiten ter kennisgeving aan de NKC bezorgd op 29 april 2022 en 8 mei 2023. De voorzitter van de NKC heeft- in uitvoering van dit zelfde artikel - dit overzicht vervolgens aan de registeradministrateur bezorgd.

5.5.10 Studie inzake gefluoreerde broeikasgassen

In overeenstemming met het NKC-werkprogramma voor 2022 en 2023 werden door een consultantbureau (Econotec in samenwerking met VITO) studies uitgevoerd voor de jaarlijkse actualisering van de inventaris van de nationale emissies van gefluoreerde broeikasgassen en ozonafbrekende gassen.

De studies zijn beschikbaar op https://www.cnc-nkc.be/nl/reports > Gefluoreerde gassen studie.

De inventarissen van gefluoreerde gassen, die door de consultant waren opgesteld, werden goedgekeurd door het Begeleidingscomité van de Studie en werden gebruikt om de nationale indieningen voor de jaarlijkse inventarisatie van broeikasgasemissies voor te bereiden (zie hierboven).

5.5.11 ETS2

Naar aanleiding van de herziening van de ETS-richtlijn en de uitbreiding van het toepassingsgebied naar andere sectoren via richtlijn 2023/959, en om de intra-Belgische coördinatie van de ETS-uitbreiding naar de bouw- en transportsector te vergemakkelijken, werd op 22/12/2022 een nieuwe ETS BRT-werkgroep (omgedoopt tot ETS2) van de NKC opgericht.

5.5.12 ETS Scheepvaart

Naar aanleiding van de herziening van de ETS-richtlijn en de uitbreiding van het toepassingsgebied naar andere sectoren via Richtlijn 2023/959 en Verordening (EU) 2023/957 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 10 mei 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2015/757 om te voorzien in de opname van maritieme transportactiviteiten in het emissiehandelssysteem van de Europese Unie en de monitoring, rapportage en verificatie van emissies van andere broeikasgassen en emissies van

andere soorten schepen, en om de intra-Belgische coördinatie van dit dossier te vergemakkelijken, werd op 22/12/2022 een nieuwe NKC ETS maritime-werkgroep opgericht.

5.5.13 CBAM – Carbon Border Adjustment Mechanism

Naar aanleiding van de publicatie van Verordening (EU) 2023/956 van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie en om de intra-Belgische coördinatie van dit dossier te vergemakkelijken, werd op 22/12/2022 een nieuwe NKC CBAM-werkgroep opgericht.

5.5.14 Sociaal Klimaatfonds (SKF)

Naar aanleiding van de publicatie van Verordening (EU) 2023/955 van 10 mei 2023 tot oprichting van een Sociaal Klimaatfonds en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1060, en om de intra-Belgische coördinatie van het sociaal klimaatplan te vergemakkelijken, werd op 8/03/2023 een nieuwe NKC Sociaal Klimaatfonds-werkgroep opgericht.

5.5.15 Innovatiefonds

Naar aanleiding van de publicatie van Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/2537 van 15 september 2023 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/856 tot aanvulling van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de werkingsmodaliteiten van het Innovatiefonds, en om de intra-Belgische coördinatie van het Innovatiefonds te vergemakkelijken, werd op 8/03/2023 een nieuwe NKC Innovatiefonds-werkgroep opgericht.

5.5.16 CCUS

Op 1/06/2023 werd een nieuwe NKC CCUS-werkgroep opgericht om het Belgische beleid op dit gebied te coördineren. Deze werkgroep zal met name verantwoordelijk zijn voor de jaarlijkse rapportage over de implementatie van de CCUS-richtlijn.

5.5.17 WG NKC-ENOVER Methaanverordening

Op 21/12/2023 werd besloten tot de oprichting van een NKC-ENOVER werkgroep over de methaanverordening (WG NKC-ENOVER Methaanverordening), naar aanleiding van de aanstaande publicatie van de methaanverordening. Deze regeling is bedoeld om de methaanuitstoot van de energiesector te verminderen.

Deze werkgroep heeft als doel de werkzaamheden tussen de verschillende overheden te coördineren met betrekking tot de implementatie van de toekomstige regelgeving en het monitoren van de Global Methane Pledge.